

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor Advocaten
Eerste kamer

Openbare zitting van 9 juni 2015

Dossiernummer: TB-0136-2015

In de zaak van

Mr. X,
advocaat te ...,

spreekt de eerste kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten volgende beslissing uit:

Bij aangetekend schrijven d.d. 6.03.2015 heeft mr. X hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van de tuchtraad voor advocaten van de balies van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel d.d. 24.02.2015 (TB-0136-2015).

Deze beslissing luidde als volgt:

“Verklaart de tuchtvordering toelaatbaar.

Verklaart de volgende tenlasteleggingen lasten mr. X bewezen:

- inzake A: onwaardig gedrag ten aanzien van cliënt en familie*
- inzake S: onwaardig gedrag*
- inzake B: onwaardig gedrag.*

Spreekt voor deze tenlasteleggingen tegenover mr. X de sanctie van berisping uit.

Spreekt mr. X vrij voor de overige tenlasteleggingen”.

Aan mr. X werden volgende feiten ten laste gelegd:

“- inbreuken op de deontologische regels: namelijk ernstige tekortkomingen aan de deontologische beginselen van kiesheid, waardigheid, rechtschapenheid en confraterniteit en behoorlijke beroepsuitoefening waarbij afbreuk wordt gedaan aan de rechten van de rechtszoekende, aan de goede naam, de reputatie van de Orde en de advocatuur in het algemeen door:

** in zaak A procedures voor te spiegelen die niet met de werkelijkheid overeenstemmen, aanzienlijke honoraria voor fictieve prestaties te vorderen en ten aanzien van cliënt en familie zich onwaardig te hebben gedragen;*

** in de zaak S: poging om aanzienlijke provisies te ontvangen in een zaak waar men is aangesteld als prodeo advocaat en niet terugschrikt voor intimidatie en verbale agressie;*

** incident gevangenis B op 1 juli 2014: onwaardig gedrag van een advocaat in de gevangenis rekening houdende met de belangen van de cliënt en met de belangen van het personeel.*

- het herhaaldelijk onbetamelijk en onconfraterneel optreden van mr. X maakt voortdurende inbreuken uit op de meest elementaire verplichtingen van een advocaat tot rechtschapenheid, waardigheid en kiesheid, eigen aan het beroep van een advocaat (artikel 455 van het Gerechtelijk Wetboek);

- het tast het gestelde vertrouwen, functioneel en persoonlijk, van de burgers en confraters in de aard en de draagwijdte van het optreden van mr. X ten zeerste aan.

De vastgestelde feiten doen tevens afbreuk aan de eer van de Orde en vertonen duidelijk gebrek aan waardigheid in de beroepsuitoefening”.

1.

Bij aangetekend schrijven d.d. 14.04.2015, verzonden op 15.04.2015, werd mr. X in kennis gesteld van de behandeling van de zaak op de zitting van de tuchtraad van beroep d.d. 19.05.2015.

Op deze zitting werd de zaak behandeld.

Mr. Z bracht verslag uit.

Procureur – generaal O verleende advies.

Mr. X nam haar verdediging waar. Zij legde besluiten neer en een dossier bewijsstukken.

De debatten werden gesloten verklaard. De zaak werd in beraad genomen.

2.

Het hoger beroep werd tijdig en naar de vorm regelmatig ingesteld. Het is toelaatbaar.

3. Over de ingeroepen nietigheid:

Mr. X verzoekt om “*de klachten, het tuchtonderzoek en de tuchtprocedure van de raad van de orde van advocaten bij de balie te ... en de tuchtraad nietig te verklaren*”.

In dit verband laat mr. X het volgende gelden.

1°. De termijn van de oproeping door de voorzitter van de tuchtraad (besluiten mr. X, p. 7).

Mr. X stelt dat de stafhouder op 27.08.2014 de zaak overgemaakt heeft aan de voorzitter van de tuchtraad en de voorzitter van de tuchtraad haar hiervan slechts op 29.09.2014 in kennis heeft gesteld.

Aldus werd, volgens haar, de termijn van 15 dagen, aangeduid in art. 459 § 1 tweede lid Ger. W. niet gerespecteerd. De procedure is dan ook nietig.

Mr. X vergist zich.

De termijn van minstens 15 dagen, vermeld in art. 459 § 1 tweede lid Ger. W. betreft de termijn die in acht moet worden genomen tussen de datum waarop de betrokken advocaat door de voorzitter van de tuchtraad wordt opgeroepen om te verschijnen voor de tuchtraad, en de datum waarop de zaak door de tuchtraad wordt behandeld.

Bij aangetekend schrijven d.d. 29.09.2014, verzonden op 30.09.2014, werd mr. X in kennis gesteld van de behandeling van de zaak door de tuchtraad d.d. 28.10.2014. De termijn, bepaald in art. 459 § 1 tweede lid Ger. W., werd dus gerespecteerd.

2°. Het neergelegde dossier ter griffie van de tuchtraad (besluiten mr. X, p. 7)

Mr. X voert aan dat het neergelegde dossier (waarmee klaarblijkelijk het dossier wordt bedoeld dat de stafhouder overgemaakt heeft aan de voorzitter van de tuchtraad) *“onvolledig is, tendencieuze niet ondertekende verklaringen bevat en niet alle procedurestukken”* die zij heeft bijgebracht.

Het dossier dat de stafhouder heeft overgemaakt aan de voorzitter van de tuchtraad bestaat uit volgende documenten:

1. Aangetekende brief d.d. 22.05.2014 van de stafhouder aan mr. X tot melding opening van een tuchtdossier
2. Aanstellingsbrief d.d. 2.06.2014 van Z tot onderzoeker
3. Verslag onderzoeker Z d.d. 30.07.2014
4. Met reden omklede beslissing tot verwijzing
5. Tuchtdossier stafhouder, waaronder proces-verbaal van verhoor
 - 5.1. Subdossier A met inventaris (6 stukken)
 - 5.2. Subdossier S met inventaris (6 stukken)
 - 5.3. Subdossier B (1 stuk: e-mail stafhouder FO met bijlage + vertaling)
 - 5.4. PV van verhoor d.d. 7.07.2014 + uitgetypte versie
 - 5.5. Opmerkingen (per e-mail) van mr. X met 16 van de 18 bijlagen
6. Tuchtprecedenten:
 - geen (zie brief stafhouder d.d. 27.08.2014)
 - aanverwante zaak (schrapping BJB-lijst): inventaris + 8 stukken
7. Kosten onderzoek: € 2.500 provisioneel (zie brief van stafhouder d.d. 27.08.2014)

Een lezing van dit dossier leert

- dat de stafhouder mr. X op 22.05.2014 in kennis stelde van het feit dat hij een tuchtonderzoek opende (stuk 1),
- dat de stafhouder op 2.06.2014 mr. Z als onderzoeker aanduidde (stuk 2),
- dat mr. Z op 30.07.2014 zijn verslag aan de stafhouder meedeelde (stuk 3),
- dat de stafhouder op 26.08.2014 zijn verslag opstelde (stuk 4).

Stuk 5 van het dossier betreft dan het eigenlijke tuchtdossier met de volgende subdossiers:

- 5.1. A
- 5.2. S
- 5.3. B
- 5.4. PV van verhoor d.d. 7.07.2014
- 5.5. Opmerkingen van mr. X.

Stuk 5.4 is het PV van verhoor dat mr. Z op 7.07.2014 met mr. X had. Het bevat de handgeschreven nota's en de uitgetypte versie ervan. Het proces-verbaal vermeldt dat mr. X aan mr. Z bijkomende gegevens zal bezorgen, zowel in het dossier A als in het dossier S. Op 28.08.2014 heeft mr. X nog een schrijven bezorgd met bijlagen (stuk 5.5).

Op de bemerkingen die mr. X formuleert in de drie dossiers die het voorwerp van huidige procedure vormen wordt hierna ingegaan.

3°. Mr. X werd op 7.07.2014 ondervraagd. Zij kende toen de inhoud van de klachten niet die tegen haar neergelegd waren. Zij kreeg hiervan slechts kennis op 21.11.2014 toen zij inzage kon nemen van het dossier ter gelegenheid van de behandeling door de tuchtraad (besluiten mr. X, p. 10).

Op 22.05.2014 heeft de stafhouder mr. X in kennis gesteld van het feit dat hij lastens haar een tuchtonderzoek opende. Dit schrijven vermeldt:

“Het tuchtonderzoek geschiedt op schriftelijke klacht van de heer A die aan mr. L werd overgemaakt en die de stafhouder bereikte op vrijdag 16 mei 2014”.

Het is niet nodig dat de brief, waarin de stafhouder de betrokken advocaat in kennis stelt van het tuchtonderzoek dat hij opent, melding maakt van alle mogelijke feiten die het voorwerp van het tuchtonderzoek uitmaken.

Conform art. 860 Ger. W. (Cass., 17 maart 1988, R.W. 1988-89, 257), dat hier van toepassing is op grond van art. 2 Ger. W., is het feit dat de kennisgeving van het tuchtonderzoek niet alle feiten vermeldt geen reden van onontvankelijkheid of niet toelaatbaarheid (Cass., 4 mei 1972, Arr. Cass. 1972, 824, Pas. 1972, 806, R.C.J.B.1973, 233; Cass., 13 september 1974, Arr. Cass. 1974, 53, Pas. 1975, 45. Ook in strafzaken bestaat er, wat de burgerlijke vordering betreft, slechts nietigheid wanneer de wet die uitdrukkelijk bepaalt: Cass, 21 mei 2002, Pas. 2002, 1197. In tuchtzaken gelden dezelfde overwegingen en principes: Cass., 17 maart 1988, Arr. Cass. 1987-88, 937, R.W. 1988-89, 257; Cass., 5 januari 2006, R.W. 2008-09, 110).

Het zou trouwens van een gebrek aan realiteitszin getuigen dat wanneer in de loop van een onderzoek nieuwe feiten opduiken telkens een mededeling (“*cautio*”) aan de betrokken advocaat gestuurd zou moeten worden.

Bovendien kan enkel worden vastgesteld dat mr. X over alles werd ondervraagd, stelling heeft genomen en zich achteraf op vrije wijze kon verdedigen en dit ook heeft gedaan. Op 28.08.2014 maakte zij immers een omvangrijk dossier bewijsstukken aan de onderzoeker over. Ook deze werden bij het tuchtdossier gevoegd.

4°. Oproeping in verhoor (besluiten mr. X, p. 11).

Mr. X stelt dat zij verrast werd enerzijds omdat zij op vrijdag werd verwittigd dat het verhoor op maandag zou plaatsvinden, en anderzijds omdat zij niet wist waarover zij ondervraagd zou worden.

Mr. X heeft niet gevraagd om het verhoor uit te stellen. Zij heeft hieraan zonder enig voorbehoud deelgenomen. Zij heeft meegedeeld nog stukken aan haar verhoor toe te zullen voegen. Zij heeft dit ook gedaan.

5°. Het onderzoek werd niet à charge en à décharge gevoerd (besluiten mr. X, p. 11).

Uit het verslag van het verhoor d.d. 7.07.2014 (handgeschreven stuk 5.4 en uitgetypte versie stuk 5.5) kan geenszins worden afgeleid dat het onderzoek niet à charge en à décharge werd gevoerd. Er werd bovendien, zoals reeds werd vermeld, afgesproken dat mr. X bijkomende uitleg, ten hare gunste, zou verstrekken. Zij heeft dit ook gedaan.

De tuchtraad van beroep merkt in dit verband nog op dat mr. D, voorzitter van het BJB, op verzoek van mr. X op 27.01.2015 door de tuchtraad werd gehoord.

6°. De inhoud van het onderzoek (besluiten mr. X, p. 13).

Mr. X houdt klaarblijkelijk voor dat mr. Z zijn verslag aan de stafhouder overgemaakt heeft alvorens zij de gegevens, die zij wenste bij te voegen, had bijgebracht.

Mr. X werd op 7.07.2014 ondervraagd. Zij maakte haar dossier op 28.08.2014 aan mr. Z over.

Het kwam aan mr. X toe om de gegevens, die zij aan haar dossier toegevoegd wenste te zien, zo snel mogelijk aan mr. Z te bezorgen. Dit was in haar eigen belang. Het staat onbetwistbaar vast dat mr. X getalmd heeft.

Essentieel is evenwel dat de gegevens, die mr. X wenste bij te brengen, door haar werden bijgebracht. Van deze gegevens konden de tuchtraad en de tuchtraad van beroep kennis nemen en in hun oordeelsvorming betrekken.

7°. Besluit: er bestaat geen reden om tot nietigheid van de gevoerde procedure te besluiten.

4.

1°. Wat het dossier A betreft:

Aangezien de stafhouder gevat werd door mr. L, verantwoordelijke binnen het BJB, zijn alle bemerkingen die mr. X maakt over de onontvankelijkheid van de klacht van A zonder belang.

Het feit dat de stafhouder ambtshalve een tuchtonderzoek heeft opgestart, na van de houding van mr. X in kennis te zijn gesteld voor mr. L, brengt geenszins met zich dat de rechten van verdediging geschonden zouden zijn (J. Stevens, art. 458 in J. Stevens, e.a., *Balie. Commentaar Boek III Ger.W.*, Mechelen, Kluwer, 2013, p. 273, nr. 3 en voetnoot 714).

Mr. X betwist niet dat zij volgende boodschap naar A heeft verzonden:

“Go to hell. Seriously. I am dong doing this bull shıt with you” (dossier mr. X, stuk 28).

Zij stelt evenwel dat zowel *“go to hell”* (vrij vertaald: loop naar de hel) als *“bull shıt”* (vrij en eufemistisch vertaald: rommel) tot het normale taalgebruik behoren. Zij verwijst hiervoor naar haar stukken 28, 29 en 30.

Niets is minder waar.

Dergelijke uitdrukkingen zijn, zoals de tuchtraad terecht heeft vastgesteld, ongepast voor een advocaat in zijn relatie met de cliënt. Dergelijk taalgebruik is als ordinair te omschrijven, en is een advocaat onwaardig.

2°. Wat het dossier B betreft:

Zonder enige twijfel heeft zich in B een incident voorgedaan tussen mr. X en het gevangenispersoneel.

Nu ter zake geen verder onderzoek werd gevoerd kan *Hic et nunc* niet met zekerheid worden uitgemaakt wat er precies is gebeurd, wat de aanleiding was, wat de omstandigheden waren, wie wat heeft gezegd enzovoort.

Er bestaat dan ook twijfel over het gedrag van mr. X en of dit gedrag al dan niet in strijd was met de waardigheid die van een advocaat mag worden verwacht.

Deze twijfel komt mr. X ten goede.

De tuchtraad van beroep spreekt haar dan ook vrij van de betichting “onwaardig gedrag in B”.

3°. Wat het dossier S betreft:

Er bestaat geen betwisting over het feit dat mr. X het volgend bericht heeft verzonden:

“De manier waarop u mij aanspreekt is rond uit onbeschoft. Even onbeschoft als de vader van C” (dossier mr. X, stuk 32).

Terecht heeft de tuchtraad ook hier vastgesteld dat een dergelijk taalgebruik ongepast is voor een advocaat. De communicatie die mr. X voert is in strijd met de waardigheid van het beroep.

5.

Mr. X stelt dat de stafhouder op 23.05.2014 een onwettige beslissing nam.

Deze beslissing maakt niet het voorwerp uit van huidige procedure.

6. Besluit

Er bestaat geen reden om de tuchtprocedure, zoals deze werd gevoerd, nietig te verklaren.

Het hoger beroep is ten dele gegrond. De tuchtraad van beroep acht niet bewezen dat mr. X zich in B onwaardig heeft gedragen. De tuchtraad van beroep spreekt haar hiervoor dan ook vrij.

De overige tenlasteleggingen blijven bewezen verklaard. Zowel in het dossier A als in het dossier S heeft mr. X op ongepaste wijze gecommuniceerd. Haar taalgebruik is een advocaat onwaardig. Van een advocaat mag worden verwacht dat hij te allen tijde een beleefd taalgebruik hanteert, dat blijk geeft van een minimum aan afstand en respect.

De tuchtraad van beroep behoudt de uitgesproken tuchtstraf van de berisping. De tuchtraad van beroep rekent erop dat mr. X zich in de toekomst zal onthouden van impulsieve en kwetsende uitlatingen.

Om deze redenen,
de tuchtraad van beroep,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en ten dele gegrond.

Spreekt mr. X vrij van de betichting *“incident gevangenis B op 1 juli 2014: onwaardig gedrag van een advocaat in de gevangenis rekening houdende met de belangen van de cliënt en met de belangen van het personeel”*.

Bevestigt voor het overige de beslissing van de tuchtraad voor advocaten van de balies van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel d.d. 24.02.2015 waarbij aan mr. X de tuchtstraf van berisping werd opgelegd.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

de heer Dirk Floren, voorzitter
en de assessoren

- mr. Georges Alofs,
- mr. Geneviève Boliau,
- mr. Peter Callens,
- mr. Yves Mertens

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak.

G. Alofs

G. Boliau

P. Callens

Y. Mertens

Waren aanwezig bij de uitspraak:

de heer Dirk Floren, voorzitter
en mr. Ludo Kools, secretaris

D. Floren

L. Kools